

ВПЛИВ ДІЯЛЬНОСТІ ШАХТ НА ГІДРОЛОГІЧНИЙ РЕЖИМ ТЕРИТОРІЙ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У Львівській області внаслідок діяльності підприємств вугільної промисловості та невиконання заходів, передбачених проектами закриття шахт, на адміністративних територіях м. Червонограда та Сокальського району склалася складна соціально-екологічна ситуація.

Внаслідок діяльності 11 шахт ДП "Львіввугілля" на території Сокальського району та м. Червонограда, починаючи з 1954 року під час видобутку вугілля на цих шахтах, нанесено значної шкоди довкіллю, земельним угіддям, населеним пунктам та інженерним комунікаціям регіону. Діяльність вугільних шахт призвела до значних просідань територій, забруднення ґрунтів, ґрунтових та поверхневих вод. Починаючи з 1970 року просідання і деформація поверхні землі інтенсивно прогресує. За цей період поверхня землі на території Межирічанської, Сілецької, Волсвинської, Острівської, Ванівської сільських рад просіла від 0,6 до 2,2 м і ці території зараз затоплюються поверхневими водами. Загальна площа підроблених і внаслідок цього підтоплених земель становить 697 га, в тому числі сільськогосподарських угідь 647 га. Загальні втрати сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва складають 37,6 млн. грн.

Породні відвали займають на території Сокальського району 290 га з кількістю породи 90 млн. тонн, крім цього, мулонакопичувач Червоноградської збагачувальної фабрики займає площу 141 га, в якому знаходиться 8,5 млн. тонн відходів флотації вугільної маси. Шахтні води нагромаджуються в ставках-накопичувачах площею 60 га. Шахтні терикони розташовані в районі

річкової системи річок Західний Буг, Солокія та Рата. Поверхневі стоки від шахт випускаються безпосередньо в річки.

Значну небезпеку забруднень р. Західний Буг становить також скидання під час паводку придонного мулу з водосховища Добротвірської ТЕС, що призвело до замулення русла р. Західний Буг довжиною 15 км, яке спричиняє підтоплення населених пунктів Сілець, Волсвин, Межиріччя, Городище, Бендюга, Добрячин, Завищень. Внаслідок просідання ґрунтів на підроблених територіях, криниці цих населених пунктів залиті поверхневими водами. В таких населених пунктах як Сілець, Бендюга, Добрячин, Волсвин, Городище, Глухів вода не придатна для споживання, тобто не відповідає вимогам санітарних норм, як за хімічними так і бактеріологічними аналізами.

В результаті підробки території смт. Гірник гірничими виробками шахти "Межирічанська" просідання земної поверхні становить від 1,5 до 3 метрів. Площа підтопленої території, що потребує термінового захисту, складає 25 га, потенційно підтопленої території - 95 га. Територія міста Соснівка підроблена гірничими виробками шахт "Надія" та "Візейська". Площа потенційно підтопленої території становить 32 га.

В результаті підробки території інших шахт ситуація з водним режимом ускладнилась: просідання земної поверхні до 4 м зумовило відносне зміщення ґрунтових вод до поверхні землі; зміна нахилу рельєфу погіршила умови поверхневого стоку. Внаслідок шахтних підробок та опускання русла Західного Бугу найближчі до річки вулиці населених пунктів під час проходження весняних повеней та дощових паводків частково підтоплюються.

Промислові підприємства регіону через свою виробничу діяльність негативно впливають на навколишнє середовище. Суттєві зміни геологічного середовища регіону призводять до підтоплення окремих територій, виникнення аварійних ситуацій на інженерних мережах. Тривала діяльність підприємств вугільної промисловості, потужної збагачувальної фабрики, а також розпочатий процес ліквідації шахт призвели до просідання земної поверхні, підвищення рівня ґрунтових вод, заболочення територій.

Режимні спостереження за станом динаміки гідрологічної обстановки на етапі ліквідації шахт №1 "Червоноградська" та №5 "Великомостівська" підтвердили підвищення рівня ґрунтових вод в криницях сільських населених пунктів, підвалах житлових будинків.

В процесі закриття можливі ускладнення техногенної ситуації в межах гірничого відводу шахт. Порушення інфільтраційного режиму викликало швидке заболочування території і посилення корозійної активності на трасах водо- і газогонів, численних на цій території.

Значною проблемою для навколишнього природного середовища на зазначених територіях є забруднення поверхневих та підземних вод токсичними елементами (кобальту, нікелю, молібдену, ванадію, барію, свинцю, стронцію) із поверхні шахтних териконів. Суттєве збільшення мінералізації та забруднення вод веде до знищення іхтіофауни та всіх інших живих організмів. Крім того, забруднення підземних вод призводить до унеможливлення нормального водопостачання ряду населених пунктів.